

Een samenleving is menselijk als niemand aan zijn lot wordt overgelaten

Noodhulpbureaus

publiekprivate samenwerking van overheid en burgerinitiatief
omdat bij nood niemand het alleen kan

Gezamenlijke inzet bij urgente noden

Rond 8% van de Nederlandse huishoudens met een inkomen tot 125% * van het minimum komt jaarlijks een keer in een urgente materiële noodsituatie, terwijl er geen wettelijke voorziening voor handen is. Dat komt vaak door een niet te ontwarren kluwen van oorzaken. Ook al is het overheidsbeleid en optreden optimaal er geraken altijd mensen tussen wal en schip en dan is hulp meestal afhankelijk van toeval. Een plaatselijk noodhulpbureau kan onmiddellijk (incidenteel) financieel bijspringen door gecoördineerde inzet van overheid, hulpverleners en fondsen.

Noodhulpbureaus

- *.....zijn lokaal of regionaal een onafhankelijke publiekprivate alliantie van overheid, het professionele hulpverleningsveld en fondsen/donateurs in een noodhulpbureau/fonds
- *.....bieden professionele hulpverleners bij ondermeer maatschappelijke dienstverlening en opvang, ggz en jeugdzorg, (verstandelijke) gehandicaptenzorg, thuiszorg en schuldhulpverlening, mogelijkheden voor financiële ondersteuning voor hun cliënten met urgente materiële noden;
- *..... helpen, zo nodig binnen 24 uur;
- *.....onderzoeken eerst of een wettelijke voorliggende voorziening nog kan worden benut
- *.....versterken of werken samen met bestaande initiatieven;
- *.....zijn een duurzame aanvulling op de sociaal-maatschappelijke infrastructuur op het snijvlak van recht (op uitkering) en onverplichte hulp;
- *.....zijn onafhankelijk, maar ook verenigd in een Landelijk Beraad van Noodhulpbureaus, zodat niet ieder (nieuw) noodhulpbureau het wiel opnieuw hoeft uit te vinden.

Op initiatief van fondsen initieert bij en helpt de SSUN.nl actief lokale overheden, fondsen, hulpverleningsinstellingen en maatschappelijke organisaties om een noodhulpbureau op te richten en ondersteunt het functioneren. De ervaringen van de bestaande noodhulpbureaus worden daarbij gebruikt. Het is een bijzondere dienst voor bijzondere omstandigheden.

* Er zijn (1 januari 2007): 7,2 miljoen huishoudens, waarvan ruim één miljoen (15%) huishoudens een inkomen heeft tot 120% van het minimum. Daarvan leven rond 660 duizend huishoudens (armoedemonitor SCP) op of onder de armoedegrens.

Basisopzet van een noodhulpbureau

Centraal adres voor hulp en advies. Er zijn altijd mensen die tussen wal en schip vallen, niet iedere situatie is met regelgeving te ondervangen en hulpverlening, overheid en fondsen zijn ieder voor zich onvoldoende in staat mensen met urgente noden te bereiken en tijdig hulp te bieden. Samen kunnen ze dat wel met een centraal adres waar hulpverleners voor hun cliënten terecht kunnen voor financiële ondersteuning in noodsituaties als voorliggende voorzieningen niet of niet tijdig zijn aan te spreken. Velen vinden deze samenwerking het ei van Columbus op een terrein dat altijd wat chaotisch is en waarop je snel achter de feiten aan loopt. De samenwerking heeft een neveneffect: partijen komen lokaal met elkaar in gesprek over het wel en wee van burgers, de gevolgen van beleid en regels en het voorkomen van ongewenste gevolgen. De concrete samenwerking via de hulpverlening tussen burgerinitiatief (gunsten/caritas) en overheid (rechtstoedeling) biedt vele voordelen om systematisch vicieuze cirkels te doorbreken.

Overheden staan de laatste jaren vaker open voor brede, gelijkwaardige samenwerking, ook in een noodhulpbureau als onderdeel van sociaal- of armoedebeleid. Veel kerkelijke organisaties nemen deel om de hulpverlening te versterken, zodat noodhulp onderdeel is van een aanpak om burgers te helpen hun leven zelfstandig voort te zetten. Meerdere bedrijven vinden dit een goede invulling van hun betrokkenheid bij hun maatschappelijke omgeving.

Onafhankelijke ‘Stichting Urgente Noden’

Een noodhulpbureau valt onder een stichting die de juridische verantwoordelijkheid draagt en het bureau aanstuurt.

Het wordt opgericht door:

- Hulpverleningsveld
- Gemeentelijke overheid
- Financierende partijen/fondsen
- Maatschappelijke organisaties/kerken

Het bestuur zorgt voor gelijkwaardigheid in de samenwerking. De overheid draagt de exploitatiekosten. Fondsen en donateurs hebben de garantie dat iedere euro aan hulp wordt besteed.

Het noodhulpbureau

Het bureau is de werkorganisatie van de Stichting. Het bemiddelt de vraag om materiële hulp vanuit hulpverleners bij financiers (plaatselijke en landelijke fondsen/donateurs), veelal op basis van afspraken vooraf. Er wordt nagegaan of alsnog een (tijdig) beroep mogelijk is op wettelijke, voorliggende voorzieningen. Het noodhulpbureau kent de fondsen, kent hun doelstellingen en specifieke voorwaarden. Het heeft expertise over het functioneren van wettelijke voorzieningen. Het staat het hulpverleningsveld bij met raad en daad. Het stimuleert de hulpverleners oog te hebben voor de (materiele) situatie van cliënten. Individuele nodenfondsen ontvangen daardoor betrouwbare informatie over aanvragen en willen bereikt hebben dat tijdig wordt gereageerd op materiële noodsituaties. Ze zien in noodhulpbureaus een partner

Aanvragende Hulpverleners

Over de wijze van aanvragen en de verantwoording worden met hulpverleningsinstellingen afspraken gemaakt. Met een noodhulpbureau kost het hulpverleners beperkt tijd en inspanning om een hulpbron te vinden. Ze kunnen daarmee hun cliënten beter helpen de regie over hun leven terug te winnen..

Landelijk Beraad en Nationaal Fonds Bijzondere Noden

De huidige vijftien noodhulpbureaus, waaronder de vier grote steden hebben een Landelijk Beraad voor praktische uitwisseling, zodat een noodhulpbureau niet steeds zelf het wiel moet uitvinden. Met het NFBN en de SSUN.nl wordt gewerkt aan een nationaal kenniscentrum noodhulp.

Noodhulpbureaus entameren en ondersteunen.

De oprichting van noodhulpbureaus is een logisch vervolg op de veranderende verhouding tussen civil society en overheid. Zij werken meer en meer als gelijkwaardige, ondernemende partners samen met respect voor ieders afzonderlijke verantwoordelijkheid.

Sommige noodhulpbureaus bestaan al vanaf 1936, zoals in Amsterdam en Den Haag met wortels die teruggaan tot 1914. In de jaren vijftig kenden nog ruim 200 gemeenten een dergelijk noodhulpbureau voor "bijzondere noden". Op initiatief van fondsen en noodhulpbureaus is in 2006 de Stichting Samenwerking voor UrgenteNoden.nl (SSUN.nl) in het leven geroepen om actief de (her) oprichting van noodhulpbureaus te stimuleren en te begeleiden.

Betrokken fondsen zijn ondermeer:

St. M.A.O.C. Gravin van Bylandtstichting Den Haag, levert bestuurskracht
St. Fonds 1818, Den Haag, ondersteunde de oprichting in Delft en Leiden
St. Het R.C. Maagdenhuis, Amsterdam, doneerde drie jaar 2006 t/m 2008
St. Sluyterman van Loo, Beverwijk, lid van eerste adviesgroep en steunde de oprichting in Haarlem
St. Ridderlijke Duitse Orde, Utrecht participeert in specifieke gebieden o.a. Friesland, Zwolle, etc
Janivostichting, Zeist, financierde éénmalig
RCOAK, Amsterdam droeg éénmalig bij
St. Fonds DBL, Rotterdam; hiermee is een partnerschap
Oranjefonds, Utrecht doneert mee voor 2008 t/m 2010
Kf Hein, Utrecht, doneerde mee voor de oprichting in Nieuwegein
Rabobank, Utrecht, doneerde mee voor Nieuwegein

Leden Raad van Advies i.o. zijn ondermeer:

- Ph.A. Idenburg, oud hoogleraar bestuurskunde en oud directeur VNG
- T. Thissen, lid Eerste Kamer, oud-voorzitter DIVOSA en voorzitter van het NFBN
- G. Jaarsma, was voorzitter NVVK (volkskredietbanken) en directeur Kredietbank Nederland
- H. Baaijens, werkzaam bij de VNG en bestuurder fonds in Leiden
- J. Wakkie, vz Jeugd sportfonds
- J. Worell, oud kamerlid en oud burgemeester
- M. Koomen, oud 2^e kamerlid, wethouder Enschede
- M. Ernsting, oud 2^e kamerlid en oud directeur Humanitas, adviseur Postcodeloterij
- J.C. van Hasselt, Ridderlijke Duitse Orde Utrecht
- P.M. de Haan, fiscalist PWC en directeur De Slinger Rotterdam
- C.G.J. Breuer, burgemeester Werkendam

Raad van Toezicht:

Henk van Es, voorzitter, Arthur Offers, Elisabeth Beelaerts van Blokland, Bert Smit, Anne van Beuningen

Actualiteit

Er zijn op dit moment noodhulpbureaus in: Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Rotterdam, Zwolle, Enschede, Haarlem, Leiden, Delft, Waalwijk, Breda, Almere, Huizen, Uithoorn, Nieuwegein. Een provinciaal noodhulpbureau in Friesland wordt vermoedelijk in 2010 operationeel. In gemeenten/regio's waar meer dan 10 procent van de kinderen leeft in een gezin rond het minimum wordt voorrang gegeven bij de inzet om een noodhulpbureau voor te bereiden. Het Nationaal Fonds voor Bijzondere Noden richt zich op dit moment op de ontwikkeling van een kennis- en adviescentrum voor noodhulpbureaus. De ondersteuning bij de voorbereiding wordt voor rond 30% mee gefinancierd door fondsen.

Projectleiders:

Andries de Jong, alg. directeur

AnneMieke Sprenger, projectleiding

info@urgentenoden.nl en de.jong@tip.nl

mob.: 06-20010507

Voorbeelden

Ze heeft twee kinderen. Sinds haar scheiding is het misgegaan. Ze schaamde zich aanvankelijk voor het aanvragen van een uitkering. Toen ze dit alsnog deed kwam ze onverrichter zake thuis. Ze had geen identiteitspapieren. Ze zit nu zonder geld en loopt vast, omdat er geen verdere roodstand mogelijk is. Ze heeft nog steeds geen identiteitspapieren en raakt in de put. Een buurvrouw stuurt haar naar een maatschappelijk werker. Het noodfonds komt meteen over de brug met een bijdrage voor de identiteitspapieren en leefgeld. Intussen wordt zij begeleid door het maatschappelijk werk.

Een 41 jarige man is overstuur en in de war. Na ontslag uit het psychiatrisch ziekenhuis worden diverse zaken op de rails gezet door het maatschappelijk werk: budgettering, thuiszorg, schuldhulpverlening en adequate medicatie. Drie fondsen zijn via het noodhulpbureau bereid een bijdrage te verstrekken voor de herinrichting van de woning.

Een 18 jarige vrouw wordt door Jeugdzorg geholpen om zelfstandig onder begeleiding te wonen. De Dienst Werk en inkomen verstrekt bijzondere bijstand. Dit is echter niet voldoende om haar woning in te richten. Via het noodhulpbureau wordt een aanvullende bijdrage gerealiseerd.

Een maatschappelijk werker doet een aanvraag voor een echtpaar dat een bijstandsuitkering heeft. Ze hebben een zoon die door psychiatrische problemen zwaar op hen drukt. Er is een mogelijkheid om een weekje erop uit te gaan, maar dat kost wel E 220, - euro. Het noodhulpbureau vindt een fonds dat deze hulp wil betalen.

Een vrouw van 52 jaar gaat door stress onderuit: ze heeft schulden, haar kinderen kan ze bijna niet meer aan. Haar huisarts verwijst haar naar een psycholoog. Voor de schulden, inclusief de eigen bijdrage psycholoog wordt zij doorverwezen naar het bureau schuldhulpverlening. Ook wordt zij aangemeld bij de Voedselbank. Hangende de schuldsanering wordt een bijdrage gevraagd voor de kosten van levensonderhoud (boodschappen e.d.).

Een 82 jarige man woont zelfstandig. Hij heeft alleen een AOW-uitkering. Zowel de wasmachine, koelkast, als televisie zijn dringend aan vervanging toe. De verstrekte bijzondere bijstand (plusvoorziening) is onvoldoende. Een aanvullende bijdrage maakt de vervanging mogelijk.

Een echtpaar, waarvan de man twee jaar geleden door faillissement is ontslagen kan amper lezen en schrijven. Ze komen financieel helemaal vast te zitten. De hulpverlening start met de sanering van schulden (huurschuld e.d.) en budgettering. Tevens wordt geconstateerd dat de inrichting van de woning sterk te wensen overlaat. Mede met een bijdrage via het noodhulpbureau kunnen ze weer verder.

Zij moet uit huis vanwege huiselijk geweld, krijgt een woning en Bijstand, maar moet de huur van de woning vooruit voldoen. Ze komt daardoor klem te zitten. Het noodhulpbureau komt via haar maatschappelijk werker binnen vier uur in actie en kan de sleutel van het huis in ontvangst nemen.